

Ú Z E M N Í S T U D I E K U K S - B E T L É M

Zápis z jednání č. 14

Datum jednání: 22. 3. 2013

Místo jednání: Krajský úřad Královéhradeckého kraje
odbor územního plánování a stavebního řádu, oddělení územního plánování
Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245

<i>Přítomni:</i>	Ing.arch. Alena Krusová, CSc.	NPÚ – Generální ředitelství Odbor péče o památkový fond Vedoucí oddělení specialistů	257 010 262 krusova@up.npu.cz
	Ing.arch. Vladimíra Paterová	NPÚ – ÚOP Josefov odbor péče o památkový fond	491 814 535 paterova@josefov.npu.cz
	Ing. Jiřina Jelínková	NPÚ – ÚOP Josefov odbor péče o památkový fond	491 509 555 jelinkova@josefov.npu.cz
	Ing. Petr Háp	KÚ Královéhradeckého Kraje odbor územního plánování a SŘ vedoucí oddělení ÚP	495 817 236 phap@kr-kralovehradecky.cz
	Bc. Pavla Hofmanová	KÚ Královéhradeckého Kraje odbor územního plánování a SŘ oddělení územního plánování	495 817 468 phofmanova@kr-kralovehradecky.cz
	Ing.arch. Veronika Šindlerová	DHV CR, spol. s r.o. vedoucí projektu urbanismus	236 080 562 veronika.sindlerova@dhv.com
	Ing.arch. Alena Švandelíková	DHV CR, spol. s r.o. urbanismus	236 080 561 alena.svandelikova@dhv.com

Úvod

- v souladu se zadáním územní studie a na základě závěrů z jednání se zástupci NPÚ OÚP Josefov, které se uskutečnilo v Josefově dne 19.11.2012, proběhlo dne 22.3.2013 avizované setkání ve věci diskuse nad závěry analytické části a rozpracované návrhové části Územní studie *Analýza koncepcí a nástrojů územního plánování na území Památkové rezervace Kuks s přilehlým komplexem bývalého hospitalu a souborem plastik v Betlémě, jeho ochranného pásma a nejbližšího okolí* se zástupci Národního památkového ústavu, Generálního ředitelství a Územního odborného pracoviště v Josefově
- obsahem jednání byla tato 2 témata, avizovaná ve zvacím dopise z 5.2.2013:
 1. Představy Národního památkového ústavu, jako odborné a metodické organizace usměrňující péči o památky a o památkově chráněná území, o budoucím rozvoji a charakteru území řešeného územní studií (viz grafické přílohy), o očekáváních a vizích ve vztahu k řešenému území a o případných konkrétních nárocích na omezení a regulaci rozvoje řešeného území.
 2. Diskuse o vhodnosti / nevhodnosti / podmíněnosti jednotlivých identifikovaných záměrů na provedení změn v území (viz přiložené výkresy č. 08a, 08b, 08c, 08d) z hlediska památkové ochrany Kuksu a Betléma a ochrany krajiny, na podkladě vstupního expertního hodnocení zpracovatelského týmu DHV CR, spol. s r. o. (viz výkres č. 09 a kapitola F textové části „Záměry na provedení změn v území“).

Charakteristika, obsah a cíle územní studie

- na úvod jednání shrnuly zástupkyně zadavatele územní studie, Bc. Pavla Hofmanová, DiS., a vedoucí projektu územní studie, Ing.arch. Veronika Šindlerová, stručně obsah a cíle územní studie
- území řešené územní studií je vymezeno v rozsahu správních území obcí dotčených ochranným pásmem Památkové rezervace Kuks s přilehlým komplexem bývalého hospitalu a souborem plastik v Betlémě, týká se tedy nejen vlastního území dotčeného některým z institutů památkové ochrany dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, ale i širšího okolí, v němž se památková rezervace Kuks a Betlém vizuálně nebo mentálně uplatňují
- územní studie je zpracovávána z pohledu územního plánování a koordinace územního rozvoje řešeného území, v měřítku ne podrobnějším než 1:10.000, čemuž odpovídá také míra podrobnosti řešení
- na rozdíl od jiných obdobných již zpracovaných studií se tato územní studie nezaměřuje na vybraný konkrétní jev / problém v území (např. kulturně historické aspekty, krajinářské aspekty, cestovní ruch apod.), ale řeší problematiku rozvoje území komplexně z hlediska koordinace konkrétních rozvojových záměrů v území

Základní pilíř obsahu územní studie

- základním pilířem obsahu územní studie je podrobná **databáze identifikovaných relevantních záměrů v území** (= konkrétní záměry na rozvoj řešeného území, které mají identifikované konkrétní nositele / potenciální investory, mohou mít vliv na územní rozvoj a jejich vymezení má nebo může mít vliv na obsah nástrojů územního plánování) včetně **vyhodnocení vhodnosti jejich případné realizace** z pohledu udržitelného rozvoje území, míry únosnosti daného území a z pohledu chráněných zájmů v řešeném území, především pak z pohledu památkové ochrany:
 - záměry z platné PÚR ČR
 - záměry z platných Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje
 - záměry z platných územních plánů všech dotčených obcí
 - záměry ostatní (oborové záměry, záměry soukromých vlastníků, projektové dokumentace staveb, studie staveb, ideje, nápady soukromých vlastníků či starostů obcí ad.)
- vyhodnocení vhodnosti případné realizace identifikovaných relevantních záměrů v území zpracované na základě expertního posouzení zpracovatelského týmu DHV bude v rámci 2. etapy plnění územní studie, na začátku roku 2013, podrobně projednáno se zástupci NPÚ za účasti zástupců NPÚ ÚOP Josefov a Ústředního pracoviště NPÚ >> závěry z projednání budou zohledněny v syntéze vyhodnocení vhodnosti případné realizace identifikovaných záměrů >> závěr vyhodnocení bude obsahovat ke každému identifikovanému záměru v území závěrečné syntetické doporučení pro řešení a návrh konkrétních opatření v příslušných nástrojích územního plánování (např. doporučení pro úplné vypuštění záměru z ÚP nebo naopak doplnění záměru do ÚP, doporučení pro úpravu rozsahu či lokalizaci záměru, doporučení úpravy regulace daného záměru, doporučení na pořízení regulačního plánu, podrobnější územní studie apod.)

Cíle a očekávané výstupy územní studie

1. Rozdělení řešeného území do jednotlivých zón podle potenciálu pro cílový způsob využití

- hlavním cílem územní studie bude rozdělení řešeného území do jednotlivých zón podle potenciálu pro cílový způsob využití při zohlednění chráněných veřejných zájmů především v oblasti památkové péče a následný návrh opatření pro koordinovaný rozvoj území jednotlivých obcí v řešeném území >> klíčová bude identifikace tzv. mikrokrajiny Kuksu (jádrové území kolem Kuksu), tedy území, ve kterém budou z hlediska jeho územního rozvoje kladeny zvýšené nároky na jeho ochranu s ohledem na zachování přítomných památkových hodnot

2. Návrh rámcové strategie územního rozvoje řešeného území

- pro celé řešené území, stejně jako pro jednotlivé zóny vymezené podle potenciálu pro cílový způsob využití, bude určena rámcová strategie územního rozvoje včetně stanovení priorit ve změnách využití území a návrhu konkrétních opatření

3. Návrh konkrétních požadavků a doporučení na řešení a prověření v rámci ZÚR KHK

- implementace závěrů územní studie do ZÚR Královéhradeckého kraje v rámci jejich aktualizace je jedním z klíčových cílů a motivací pořízení územní studie
- konkrétní požadavky a doporučení k řešení a dalšímu prověření v rámci ZÚR Královéhradeckého kraje budou předmětem řešení návrhové části studie; může se jednat například o následující požadavky a doporučení na prověření v ZÚR:
 - úprava / zpřesnění vymezení a charakteristik cílových charakteristik krajiny;
 - návrh opatření k ochraně reliktů a obnovy původní barokní krajiny (ve formě úkolů pro územní plánování);
 - návrh na omezení či vyloučení konkrétních aktivit v území (výstavba výškových staveb, demolice negativních výškových dominant – silo v Kocbeřích, vegetační úpravy pro zajištění průhledů na Kuks, apod.) (ve formě úkolů pro územní plánování)
 - nároky na řešení území vyplývající z pozice řešeného území v celorepublikovém kontextu (cestovní ruch, dostupnost pro návštěvníky, ad.)

4. Návrh konkrétních opatření a doporučení na řešení a prověření v rámci ÚP jednotlivých dotčených obcí

- závěry územní studie budou obsahovat souhrnné koordinované požadavky a nároky na řešení a prověření v územních plánech jednotlivých dotčených obcí v řešeném území
- kromě celkového řešení budou pro každou jednotlivou dotčenou obec samostatně vyhotoveny v podrobnějším měřítku dílčí výstupy jako podklad pro zadání nového ÚP nebo změny ÚP příslušné obce
- konkrétní požadavky a doporučení k řešení a dalšímu prověření v rámci ÚP jednotlivých dotčených obcí budou předmětem řešení návrhové části studie; může se jednat například o následující požadavky a doporučení na prověření v ÚP:
 - úprava vymezení nebo úplné vypuštění některých ploch změn;
 - vymezení nových ploch změn;
 - úprava podmínek pro plošné a prostorové uspořádání některých ploch změn;
 - uvedení ÚP do souladu s některými novými záměry;
 - prověření řešení některých konkrétních záměrů.

Poznámky Ing.arch. Aleny Krusové, CSc. k cílům a obsahu studie

- zapojení NPÚ – Generálního ředitelství do projednání územní studie je s ohledem na její územně-plánovací zaměření zcela na místě, neboť dotčeným orgánem v procesu pořizování územně plánovací dokumentace je na území památkové rezervace Ministerstvo kultury ČR, pro jehož stanovisko k ÚPD dokládá odborné vyjádření právě NPÚ – Generální ředitelství
- NPÚ se v procesu pořizování územně plánovací dokumentace prostřednictvím příslušného dotčeného orgánu vyjadřuje k navrženým řešením, o nichž konstatuje, jsou-li vhodná či nevhodná a jsou-li v souladu s platným zákonem o státní památkové péči a dalšími legislativními předpisy >> NPU nemá v procesu územního plánování pravomoc navrhopvat a doporučovat své vlastní způsoby řešení

- v procesu územně plánovací činnosti se NPÚ setkává s případy, kdy příslušný dotčený orgán ve svém stanovisku k návrhu ÚPD nerespektuje odborné vyjádření NPÚ nebo jeho část (např. zatímco NPÚ nedoporučí vymezení některé plochy v územním plánu, dotčený orgán toto vymezení naopak potvrdí) >> NPÚ jako autor odborného vyjádření se často o tomto nerespektování odborného vyjádření ve stanovisku dotčeného orgánu ani nedozví a NPÚ tak postrádá zpětnou vazbu o konečném obsahu územních plánů
- územní studie, přestože její konečné znění bude zaregistrováno a studie tak bude v evidenci územně plánovací činnosti, bude představovat stále „jen“ nezávazný dokument, jehož implementace a případné zohlednění v procesu územně plánovací činnosti obcí v řešeném území bude závislé na osvědčení starostů a zástupců místních samospráv a projektantů příslušných územních plánů a také a důslednosti stavebních úřadů při svém rozhodování >> s ohledem na skutečnost, že pořízení regulačních plánů v území se vzhledem k finančním možnostem obcí i kraje jeví jako nepravděpodobné, doporučuje Ing.arch. Krusová zabývat se myšlenkou pořízení rovněž jiného než územně plánovacího nástroje pro dané území nebo jeho část, který by zajistil patřičnou ochranu veřejných zájmů v území; nabízí se konkrétně:
 1. **plán ochrany památkové rezervace** podle § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění
 2. vyhlášení **krajinné památkové zóny** (návrh na vyhlášení krajinné památkové zóny existuje, bude NPÚ zpracovateli územní studie poskytnut jako podklad pro zpracování studie)
- z pohledu NPÚ jsou jedním z nástrojů územního plánování, který může do budoucna zásadně přispět k lepší ochraně kulturního dědictví, ÚAP >> NPÚ vytváří postupně databázi hodnot v území (v rámci výzkumného projektu NAKI), které sice nejsou chráněny podle zákona, ale jejichž kulturně-historická, architektonická či urbanistická hodnota je nepopíratelná >> tyto hodnoty (v současné době jejich identifikaci v terénu vytváří sám pořizovatel ÚAP resp. projektant ÚAP) budou následně zapracovány do ÚAP v rámci jejich periodických aktualizací
- v územních plánech lze některé základní principy památkové ochrany definovat alespoň textově v rámci koncepce rozvoje území obce a urbanistické koncepce >> územní studie může v tomto směru stanovit doporučení pro zapracování do územních plánů jednotlivých dotčených obcí

Zájmy NPÚ v řešeném území

- NPÚ doporučuje v rámci územní studie prověřit možnosti řešení následujících témat / okruhů problémů v nástrojích územního plánování:
 1. **regulace objemového a tvarového řešení staveb**
 2. **regulace barevnosti objektů** (týká se především problematiky barevnosti staveb v krajině >> současné trendy v barevnosti staveb vnášejí do krajiny barevnost, která tu nikdy předtím nebyla a v české krajině tak není autentická)
 3. **regulace drobných izolovaných staveb v nezastavěném území dle § 18 odst. (5)** (často bývají takové stavby deklarované jako stavby pro zemědělskou výrobu nezbytné pro obhospodařování zemědělských pozemků a ve skutečnosti se třeba jedná o rekreační objekty apod., které do volné krajiny nepatří)
 4. **stanovení míry naplněnosti území turisty** (přemíra naplněnosti území turisty amortizuje genius loci a to nejen vlastní přítomností turistů, ale také zvýšenými nároky na dopravní obslužnost, plochy parkovišť, ubytovací a stravovací zařízení apod. >> údolí Labe kolem Kuksu vytváří relativně úzký kaňon, jehož užitečná kapacita je výrazně omezená)
 5. **zabránit tomu, aby se z území kolem Kuksu stal skanzen a přitom zachovat veškeré přítomné chráněné hodnoty** (NPÚ rozhodně nebrání rozvoji území, souhlasí s dostavbami proluk, obnovou původní zástavby i novou zástavbou, rozvoj území však musí plně respektovat přítomné hodnoty)

6. **Žírecká Podstráň - zachovat hodnotu rozptýlené zástavby na svahu nad řekou Labe** (v reálu jsou zde povolovány nejrůznější dostavby volných ploch mezi rozptýlenými dvory a rekreačními objekty tak, že hodnota rozptýlené zástavby se pomalu vytrácí)
 7. **regulovat další rozvoj fotovoltaických elektráren v exponovaných polohách v krajině** (NPÚ nesouhlasí např. s fotovoltaikou ve vazbě na zemědělský areál ve Stanovicích)
 8. **regulovat nevhodný rozvoj formou bungalovů v areálu Nová Amerika**
 9. **ochrana a obnova původních kompozičních prvků v krajině** (viz studie VÚKOZ, např. průhledy, aleje, solitérní stromy, zaniklé historické cesty v krajině ad.)
 10. **hospodaření v lesích** (např. současné výseky lesů v pravidelných pruzích mají velký vliv na vnímání krajiny)
 11. **ochrana zeleně kolem drobné architektury (kapličky, boží muka, sochy) v krajině** (vlastní objekt je většinou památkově chráněn, stromy ovšem nikoli)
 12. **regulace kapacitních zpevněných (asfaltových) cyklostezek v krajině, především pak ve vazbě na Nový les u Kuksu** (riziko velkého množství cykloturistů v krajině, např. Labská cyklostezka přirozeně problém nepředstavuje, protože je jedna a je mezinárodně důležitá)
 13. **zamezit možné průjezdnosti území Kuksu pro automobily napříč údolím Labe (mezi Hospitalem a Obcí Kuks)** (vnitřní území mezi Hospitalem a Obcí Kuks včetně samotné Obce Kuks by mělo zůstat přístupné pouze pro pěší!, záměr příjezdu autobusů k Hospitalu není explicitně problém)
 14. **vysílače mobilních operátorů v krajině** (narušení kompozice a pohledového vnímání krajiny)
 15. **vznik nových krajinných os** (narušení původní kompozice krajiny např. návrhem územního systému ekologické stability)
- další možná témata / okruhy problémů k řešení budou NPÚ doplněna korespondenčně

Hodnocení vhodnosti identifikovaných záměrů v území z pohledu NPÚ

- s ohledem na značné množství identifikovaných záměrů na rozvoj území (cca 250) bude vyhodnocení jejich vhodnosti z pohledu NPÚ provedeno korespondenční formou
- s ohledem na zdravotní indispozici Ing.arch. Martina Poura poskytne zpracovatel Ing. Jelínkové a Ing.arch. Paterové kompletní podklady pro možné vyhodnocení jednotlivých záměrů z pohledu NPÚ

Termín příštího pracovního jednání

- termín příštího pracovního setkání se zástupci NPÚ ÚOP Josefov se uskuteční dle potřeby

Zápis zpracovala:

V Praze dne 25.3.2013

Ing.arch. Veronika Šindlerová
DHV CR, spol. s r.o.